

Dessa normalbrandordningar, en för städer och en för landskommuner, avser **1944 års brandlag** och är utarbetade av riksbrandinspektören med biträde av särskilt tillkallade sakkunniga.

Brandordning

för

.....stad

Om förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter.

1 §.

Förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter handhas av en för detta ändamål tillsatt styrelse (*brandstyrelse*). Brandstyrelsen består av fem ledamöter och tre suppleanter, utsedda av stadsfullmäktige för fyra kalenderår. Första gången brandstyrelse väljes, utses två ledamöter och en suppleant för endast två år. Avgår ledamot eller suppleant under uppdragstiden, utses i hans ställe annan för den återstående delen av samma tid. Av ledamöterna bör åtminstone en vara bvggnadssakkunnig.

Suppleanterna skola inkallas i den ordning, som mellan dem blivit vid valet bestämd.

Ledamöter och suppleanter i brandstyrelsen utses bland de inom kommunen bosatta myndiga personer, som äro svenska medborgare och fyllt tjugofem år. Ledamot eller suppleant kan ej den vara, som

- a) är omyndig;
- b) är i konkurstillstånd eller
- c) är brandchef eller vice brandchef eller eljest anställd vid stadens brandväsen.

Ej må annan avsäga sig uppdrag att vara ledamot eller suppleant i brandstyrelsen än den som av ämbete eller tjänst är hindrad att fullgöra uppdraget, den som fyllt sextio år, den som eljest uppger hinder, som godkännes av stadsfullmäktige, den som de fyra senaste åren, det år då valet sker inberäknat, innehaft sådant uppdrag.

Anm. Jämlikt 3 § 1 mom. brandstadgan skall förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter handhas antingen av särskild brandstyrelse eller ock av annan kommunal förvaltningsmyndighet som stadsfullmäktige därtill utse. I de flesta torde det vara lämpligt att särskild brandstyrelse utses. Skulle emellertid stadsfullmäktige besluta att förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter skall handhas av annan kommunal förvaltningsmyndighet, exempelvis drätselkammaren, kan förevarande paragraf erhålla t ex följande lydelse;
”Förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter handhas av drätselkammaren i egenskap av brandstyrelse”

2 §.

1 mom. Brandstyrelsen väljer för ett år i sänder inom sig en ordförande och en vice ordförande.

Äro både ordföranden och vice ordföranden förhindrade att bevista sammanträde, utser styrelsen ordförande för tillfället.

2 mom. Brandstyrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller, vid förfall för honom, av vice ordföranden, så ofta omständigheterna det påkalla och jämväl när brandchefen eller minst två av styrelsens ledamöter så begära.

3 mom. Beslut må av brandstyrelsen fattas vid sammanträde med tre deltagare, såvida dessa äro ense. Vid bristande enighet må beslut ej fattas med mindre fyra ledamöter eller suppleanter närvara.

4 mom. Vid val sker omröstning med slutna sedlar, där så begäres, och skiljer lotten mellan dem, som erhållit lika röstetal. I övrigt verkställes omröstning öppet. Vid lika röstetal gäller den mening, som biträts av ordföranden vid sammanträdet.

5 mom. Vid brandstyrelsens sammanträden skola föras protokoll, vilka inom en vecka skola justeras av ordföranden vid sammanträdet och den eller de ledamöter, som därtill utses. Protokollen skola förvaras på brandchefsexpeditionen.

6 mom. Brandchefen är föredragande vid brandstyrelsens sammanträden. Han äger deltaga i överläggningarna men icke i besluten. Då han så begär, skall hans mening antecknas till protokollet.

7 mom. När till civilförsvaret hörande ärende skall handläggas av brandstyrelsen, skola civilförsvarschefen samt ordföranden i civilförvarnsnämnden underrättas om sammanträdet. De äga att närvara därvid med rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten samt att få sin mening antecknad till protokollet.

Är ordföranden i civilförvarnsnämnden förhindrad att närvara vid sammanträdet, må annan ledamot av civilförvarnsnämnden utöva hans rätt.

Anm. Då särskild brandstyrelse icke finnes, medtagas av ovan upptagna bestämmelser endast 2, 6 och 7 mom., dock med erforderlig omformulering.

3 §.

Förutom de åligganden, som jämlikt gällande brandlag och brandstadga eller eljest åvila brandstyrelsen, tillkommer det styrelsen

1) att då brandchef, vice brandchef eller skorstensfejare skall utses, kungöra ledigheten på sätt i brandstadgan för vissa fall är föreskrivet samt i fackpressen;

Anm. Se 6 § 2 mom. och 18 § brandstadgan.

2) att utse brandchef och vice brandchef samt skorstensfejare;

Anm. Jämför 5 § första stycket brandlagen.

3) att, då annat brandbefäl än brandchef och vicebrandchef skall utses, utfärda kungörelse därom på sätt brandstyrelsen finner lämpligt;

4) att utse sådant befäl;

5) att antaga manskap vid brandstyrkan;

Anm. I större städer kan det vara lämpligt, att brandchefen fiber antaga' manskap vid yrkes- och borgarbrandkåren.

6) att entlediga personal vid brandväsendet;

7) att ådöma brandchefen och vice brandchefen samt avlönad medlem av brandstyrkan disciplinär bestraffning för förseelse i tjänsten, därest förseelsen icke anses vara av beskaffenhet, att åtal vid domstol bör äga rum;

Anm. Vid större yrkesbrandkårer kan det vara lämpligt att åt brandchefen överlåta rätten att intill en viss gräns bestraffa underlydande personal.

8) att meddela föreskrifter angående uniform och tjänstetecken för personal vid brandstyrkan;

9) att inom ramen av beviljade anslag besluta om anskaffande av brandredskap och övrig materiel;

10) att hos stadsfullmäktige göra framställning om belöning åt den, som därav gjort sig förtjänt;

11) att före mars månads utgång varje år till stadsfullmäktige avgiva berättelse över föregående års förvaltning; samt

Anm. Förestående bestämmelse innebär givetvis icke någon ändring betr. brandstyrelsens skyldighet enligt 59 § 2 st. lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad att före den 1 mars varje år avgiva redovisning för de medel, som styrelsen kan hava omhänderhaft under föregående kalenderår.

12) att i övrigt verka för brandförsvarets utveckling och för främjande av allt, som är ägnat att trygga staden mot brandfara.

Om brandstyrka och brandbefäl.

4 §.

Med uttrycket brandbefäl avses i denna brandordning brandchefen och vice brandchefen samt brandmästare, brandförmän och med dessa jämförliga befattningshavare.

Brandchefen och vice brandchefen tillhöra brandstyrkan men inräknas icke i någon viss kår; de stå över och utanför de olika kårerna

5 §.

Anm. De föreskrifter om brandstyrkans organisation, som jämlikt 4 § brandstadgan skola finnas i brandordningen, kunna lämpligen intagas här. Som allmänna normer böra gälla:

I samhälle med 6 000-12 000 invånare skall finnas borgarbrandkår med ett så stort antal man nattetid boende i brandstationen eller dess omedelbara närhet, att en styrka om minst ett befäl och fem man ständigt är disponibel för omedelbar utryckning.

I samhälle med mer än 12 000 invånare ävensom i samhälle med mindre invånareantal, där byggnadssätt, anhopning av industrier eller andra på brandfaran inverkan omständigheter göra sådant motiverat, skall finnas yrkesbrandkår jämte borgarbrandkår och reservbrandstyrka.

Yrkesbrandkårens numerär skall beräknas så, att minst en utryckningsenhet, bestående av minst ett befäl och fem man, ständigt är disponibel för omedelbar utryckning.

I samhälle med mer än 30 000 invånare skola minst två dylika utryckningsenheter finnas disponibla. Där bör också förutom brandchef och vice brandchef finnas minst en brandmästare med utbildning enligt kat. I.

I samhälle med över 40 000 invånare bör ytterligare finnas ett brandbefäl med brandchefsutbildning kat. I.

Antalet man i borgarbrandkår må icke i något samhälle understiga 16.

Inom varje slag av kår utses erforderligt antal förmän.

Alternativ 1 (avser stad med 1000 - 2 000 invånare).

Stadens brandstyrka skall utgöras av en brandchef, en vice brandchef, borgarbrandkåren samt reservbrandstyrkan, i vilken ingår den särskilt uttagna skogseldsläckningspersonalen.

Borgarbrandkåren skall bestå av minst 20 man, varav minst 4 förmän. Av kåren skall minst 2/3 ständigt befinna sig inom eldsläckningsområdet.

Reservbrandstyrkan skall bestå av minst 30 man jämte för skogseldsläckning; uppåddare, skogsbrandförmän och beredskapsmän, samtliga uttagna bland de enligt 10 § brandlagen tjänstepliktiga.

Alternativ 2 (avser stad med 7 000 - 8 000 invånare).

Stadens brandstyrka skall utgöras av en brandchef, en vice brandchef, borgarbrandkåren samt reservbrandstyrkan, i vilken ingår den särskilt uttagna skogseldsläckningspersonalen. Borgarbrandkåren skall bestå av en brandmästare och minst 30 man, varav minst 5 brandförmän.

Brandmästaren skall vara heltidsanställd med bostad i brandstationen. Av borgarbrandkårens medlemmar skola minst 10 man vara boende i brandstationen eller dess omedelbara närhet och hava sitt arbete i närheten av densamma. Av dessa 10 man skola minst 5 man ständigt befinna sig inom hörhåll för alarmanordningarna. Minst 2/3 av kåren skall ständigt befinna sig inom stadens område.

Reservbrandstyrkan skall bestå av minst 40 man jämte för skogseldsläckninguppåddare.....skogsbrandförmän och ...beredskapsmän, samtliga uttagna bland de enligt 10 § brandlagen tjänstepliktiga.

Alternativ 3 (avser stad med 12 000-13 000 invånare).

Stadens brandstyrka skall utgöras av en brandchef, en vice brandchef, som tillika är brandmästare, yrkesbrandkåren, borgarbrandkåren samt reservbrandstyrkan, i vilken ingår den särskilt uttagna skogseldsläckningspersonalen.

Yrkesbrandkåren skall bestå av brandmästaren samt minst 2 brandförmän och 8 brandmän. Inom brandstationen skall 1 befäl och minst 5 man ständigt finnas disponibla för omedelbar utrykning.

Borgarbrandkåren skall bestå av minst 20 man, varav minst 2/3 skola vistas inom staden och 1/3 ständigt befinna sig inom hörhåll för alarmanordningarna.

Reservbrandstyrkan skall bestå av minst 40 man jämte för skogseldsläckning....uppåddare,.....skogsbrandförmän och ... beredskapsmän, samtliga uttagna bland de enligt 10 § brandlagen tjänstepliktiga.

6 §.

Brandchefen och vice brandchefen samt medlemmar i yrkesbrandkåren och borgarbrandkåren anställas på obestämd tid med tre månaders uppsägning. Med borgarbrandmännen uppgöres kontrakt.

Medlemmar av reservbrandstyrkan uttagas för en tid av fyra år.

7 §.

Förutom vad i brandlagen, brandstadgan eller eljest föreskriver åligger det brandchefen

1) att vårda sig därom, att stadens brandförsvaret, skogsbrandförsvaret däri inbegripet, är ändamålsenligt ordnat;

2) att tillse att brandstyrkan alltid är fulltalig och väl övad samt att envar inom densamma fullgör sin skyldighet;

3) att till brandstyrelsen, i vilken han är föredragande, göra erforderliga framställningar beträffande anslag av allmänna medel samt förändringar och tillägg i brandordning eller reglemente ävensom att avgiva förslag vid utseende av befäl och antagande av manskap vid brandstyrkan;

4) att utfärda instruktion rörande brandstyrkans tjänstgöring;

Anm. Häri inbegripes instruktion för uppbådare, förman och beredskapsmän tillhörande skogseldsläckningspersonalen.

5) att utfärda order angående den dagliga tjänsten och lämna brandpersonalen de meddelanden, som kunna vara nödvändiga för tjänstens upprätthållande samt att, beträffande yrkesbrandkåren, förordna om lämplig sysselsättning av manskapet, då egentlig brandtjänst icke förekommer;

6) att föra namnrulle över brandstyrkan (samt skogsbrandrulle över uppbådare, skogsbrandförmän, beredskapsmän och de övriga tjänstepliktiga, som brandchefen anser böra intagas i rullan, ävensom att upprätta inventarieförteckning och övriga erforderliga förteckningar och journaler;

7) att tillse att stadens alarmeringsanordningar fungera väl ävensom att brand- och livräddningsredskap och övrig materiel städse äro i gott och fullständigt skick samt förvaras å därför bestämda ställen;

8) att, så ofta anledning därtill föreligger, själv eller genom den han därtill utser, besiktiga de brand- och livräddningsredskap, som skola av fastighetsägare anskaffas och underhållas, ävensom byggnader, industrier, upplagsplatser och dylikt;

9) att skaffa sig god kännedom om släckningsområdets skogar jämte där befintliga vattentillgångar samt framkomstmöjligheter till och inom skogarna;

10) att tillse att utdrag ur brandlagen och brandstadgan jämte en allmän uppmaning till försiktighet med eld i skog och mark ävensom anvisningar angående sättet för alarmering vid skogseld finnas anslagna på kommunens anslagstavlor och andra lämpliga, allmänt besökta platser;

Anm. Ovannämnda utdrag avser lämpligen 12 § brandlagen och 41 § brandstadgan samt delar av 42 § brandstadgan. Utdraget kan lämpligen kungöras även i ortspressen.

11) att i fall, som avses i 11 § andra stycket brandlagen, anmäla förhållandet till järnvägsförvaltningen samt, om förvaltningen ej vidtager erforderliga röjningsåtgärder, även till länsstyrelsen;

12) att ombesörja att över dem som varit verksamma för släckning av skogsbrand upprättas förteckning, på vilken göras anteckningar om tjänstgöringstiden, medförda redskap, i anspråk tagna transportmedel och telefoner, uppkomna skador, begärda ersättningar och dylikt;

13) att snarast efter varje skogsbrand lämna länsstyrelsen meddelande om branden å formulär, som fastställs av riksbrandinspektören;

14) att avgiva de yttranden, som av vederbörande myndigheter infordras;

15) att då så erfordras närvara vid byggnadsnämndens sammanträden;

Anm. finnes särskild stadsplanedelegation eller annat motsvarande arbetsorgan skall brandchefen delta i dettas överläggningar i den mån så erfordras.

16) att vid polisundersökning efter brand lämna den hjälp, som är möjlig;

17) att före februari månads utgång varje år till brandstyrelsen avgiva berättelse rörande brandstyrkans verksamhet och övriga förhållanden vid brandförsvaret under föregående år; samt

18) att i övrigt övervaka efterlevnaden av brandlagen, brandstadgan, denna brandordning och andra brandförsvaret berörande föreskrifter.

8 §.

Personalen vid brandstyrkan, så ock envar tjänstepliktig, som beordrats att delta i eldsläckning, skall ovillkorligen åtlyda vad överordnad i tjänsten befäller.

9 §.

Uniformer och tjänstetecken för personalen vid brandstyrkan anskaffas och underhållas på stadens bekostnad.

10 §.

Anm. I brandordningen skall jämlikt 4 § brandstadgan införas bestämmelser om brandstyrkas övning. Paragrafen kan lämpligen innehålla, att yrkesbrandkår övas minst tre dagar i veckan, borgarbrandkår kaserntirad i brandstation en gång i veckan, annan borgarbrandkår minst en gång i månaden samt reservbrandstyrkan minst en gång i kvartalet.

11 §.

Ett exemplar av brandlagen, brandstadgan och stadens brandordning skall tilldelas varje vid yrkesbrandkåren eller borgarbrandkåren anställd person samt uppbådare, skogsbrandförmän och beredskapsmän.

12 §.

Semester och tjänstledighet för brandchefen beviljas av brandstyrelsen; dock må brandchefen efter anmälan till brandstyrelsens ordförande taga ledighet under två dygn åt gången.

Därest uppbådare, skogsbrandförmän eller beredskapsmän under tiden från och med..... till och med.....på grund av resa eller eljest blir förhindrad att fullgöra sitt uppdrag, åligger det honom att lämna brandchefen meddelande därom.

För övriga medlemmar av brandstyrkan äger brandchefen bevilja tjänstledighet.

Utan brandstyrelsens hörande må icke brandchefen och vice brandchefen samtidigt vara borta från staden.

13 §.

Den som tillhör brandstyrkan äger rätt till skälig ersättning för deltagande i de utbildningskurser, i vilka han efter brandstyrelsens bestämmande deltagar.

Om vissa för brandförsvaret erforderliga anordningar.

14 §.

Anm. Denna paragraf skall (i allmänna ordalag) innehålla bestämmelser om brand- och livräddningsredskapen, om erforderliga transportmedel och om sättet för förvaring av materielen. För stad utan kasernerad brandstyrka kan följande formulering användas:

På stadens bekostnad skall finnas tillräckliga och ändamålsenliga brand- och livräddningsredskap samt lämpliga fordon för deras transport ävensom en lämpligt belägen och ändamålsenligt inredd brandstation.

15 §.

Anm. Denna paragraf skall innehålla bestämmelser om de anordningar, som skola finnas för alarmering av brandstyrkan. För alarmering av en borgarbrandkår bör brandtelegraf eller annan elektrisk alarmeringsanordning finnas. Som komplettering av dylik anordning samt för alarmering av reservbrandstyrkan kunna lämpligen användas membransändare (tyfoner). För civilförsvaret avsedda sändare få användas, om särskilda signaler givas. Följande formulering kan användas för samhälle, där yrkesbrandkår icke finnes:

1 mom. För alarmering av brandstyrkan skall inom staden finnas brandtelegraf med tillräckligt antal brandskåp och med alarmeringscentral å stadens brandstation (event. polisstation). Från centralen skola brandchefen, vice brandchefen och samtliga medlemmar i borgarbrandkåren kunna alarmeras medelst elektriska alarmklockor i hemmen och å arbetsplatserna.

2 mom. Å brandalarmeringscentralen skall hela dygnet finnas vakt för mottagande av brandalarm.

3 mom. I brandstationen samt i brandchefens och vice brandchefens bostäder skall finnas telefon. Mellan brandstationen och polisstationen skall finnas direkt telefonförbindelse.

4 mom. Brandskåpens placering bestämmes av brandchefen, som också skall hålla polismyndigheten underrättad om var brandskåpen uppsatts.

5 mom. Fastighetsägare är, i den mån därigenom icke förorsakas oskäligt intrång, skyldig tillåta, att inom fastigheten uppsattes brandskåp eller annan för brandlarm erforderlig anordning

6 mom. Den som erhållit tillstånd att avstänga gatudel framför brandskåp, är skyldig vidtaga de åtgärder, som brandchefen föreskriver för att möjliggöra obehindrad användning av brandskåpet.

7 mom. Å eller invid brandskåpet skall finnas tydlig underrättelse, huru alarm skall givas samt vad den som givit alarm har att iakttaga. Under den mörka delen av dygnet skall brandskåpet vara utmärkt genom speciell brandskåpsbelysning.

8 mom. Inom varje fastighet skall genom fastighetsägarens försorg anbringas tryckt underrättelse om var och hur alarm skall givas i händelse av eldsvåda eller tillbud till sådan eller soteld samt om vad som den som upptäckt brand har att iakttaga. Erforderliga trycksaker härför tillhandhålls kostnadsfritt å brandstationen.

16 §

1 mom. För att bereda vattentillgång vid eldsvåda skall finnas erforderligt antal brandposter anknutna till stadens vattenledningsnät. Brandposternas antal och placering bestämmes efter samråd med brandchefen.

Brandposterna skola genom vattenledningsverkets försorg hållas lätt tillgängliga och i brukbart skick, varjämte deras belägenhet skall vara tydligt utmärkt.

Brandchefen skall erhålla underrättelse, när vattenledning avstänger eller åter öppnas samt när ny brandpost inrättas.

2 mom. Där så erfordras skola branddammar eller brandbrunnar samt uppställningsplatser för motorsprutor anordnas. Vintertid skall genom brandchefens försorg brandvakar upptagas på lämpliga platser.

Anm. I brandordningar för samhällen, som sakna, vattenledning, utelämnas 1 mom.

17 §.

Anm. Denna paragraf skall innehålla bestämmelser om hur brandvakt för uppmärksammande av brandfara skall anordnas. Som exempel härpå kan följande formulering tjäna:

1 mom. Brandbevakning utomhus verkställes av stadens polisstyrka under dess patrullering.

2 mom. När särskilda omständigheter därtill föranleda, exempelvis stark torka, storm eller dylikt, äger brandchefen på stadens bekostnad anordna den ytterligare vakthållning, som kan anses nödig.

18 §.

Anm. Denna paragraf skall innehålla närmare bestämmelser med avseende å den skyldighet att anskaffa och underkulla vissa brand- och livräddningsredskap, som jämlikt 11 § brandlagen åligger ägare av byggnad, upplag eller annan anläggning. I varje fastighet böra finnas brandredskap i relation till byggnadens storlek och betydelse. De enskilda brandredskapen böra vara av sådan beskaffenhet, att de lämpligen kunna ingå i den eldsläckningsutrustning, som erfordras för civilförsvaret. Brandredskapen skola vara av typ, som godkänts av statens brandinspektion. Följande formulering kan användas:

1 mom. Ägare av bebyggd fastighet är skyldig att anskaffa och underhålla minst följande brandredskap:

a) För fastighet, vars brandförsäkringsvärde icke överstiger 25 000 kronor, en pyttspruta eller handspruta med fotplatta, två vattenhinkar och en stege av sådan längd, att den når från marken till takfoten eller högre belägna bostadsrum;

b) För fastighet, vars brandförsäkringsvärde överstiger 25 000 men ej 50 000 kronor, två pyttssprutor eller handsprutor med fotplatta, två vattenhinkar och en sådan stege, som under a) sägs. Den ena av sprutorna må utbytas mot kemisk eldsläckningsapparat av godkänd typ;

c) För fastighet, vars brandförsäkringsvärde överstiger 50 000 kronor eller som inrymmer samlingslokal, sjukhus, ålderdomshem eller dylikt, samt för fabriker eller eldfarliga inrättningar och upplag, de under b) angivna redskapen och därutöver vad vid brandsyn ytterligare föreskrives.

Anm. I städer, där yrkesbrandkår av sådan styrka finnes, att mekanisk stege kan medfölja första utryckningen, bör skyldighet att anskaffa stege föreligga endast i den mått brandstyrelsen finner skäligt att för visst område föreskriva sådan skyldighet.

2 mom. I bostadshus av trä samt i sådana av sten med trätappor ävensom i byggnader, inrymmande samlingslokal, sjukhus, ålderdomshem eller dylikt skall i varje lägenhet, som är belägen högre än andra våningen, finnas livräddningsanordning, som vid brandsyn kan godkännas.

Från bestämmelsen i föregående stycke kan brandchefen medgiva undantag beträffande lägenhet, som har tillgång till minst två trappuppgångar eller till någon för livräddning lämplig balkong.

3 mom. Brand- och livräddningsredskap skola förvaras på lämpligt och lättillgängligt samt tydligt utmärkt plats inom fastigheten.

Om brandsyn.

19 §.

Alternativ 1. (Användes i stad, köping eller samhälle, där brandsyn skall förrättas av en nämnd enligt 11 § 2 mom. brandstadgan.)

Allmän brandsyn, omfattande stadens hela område, förrättas under månad av en brandsynenämnd, tillsatt enligt 11 § 2 mom. brandstadgan.

Erfordras efterbesiktning, skall sådan förrättas under.....månad, såvida icke vid brandsynen annan tid bestämts. Kungörelse om brandsyn och efterbesiktning utfärdas på lämpligt sätt av brandchefen.

Anm. Brandsynen bör förrättas omedelbart före eldningssäsongernas slut och efterbesiktningen före eldningens början på hösten.

A l t e r n a t i v 2. (Användes i stad, köping eller samhälle med yrkesbrandkår, därest 11 § 4 mom. brandstadgan skall tillämpas.)

Den i 11 § brandstadgan föreskrivna brandsynen förrättas, med undantag för den del, som i nästa stycke nämnes, av brandchefen eller den av brandbefälet han därtill förordnar.

Den del av brandsynen, som utgöres av den i 11 § 3 inom. 2) brandstadgan omförmälda eldstadsbesiktningen, verkställas av skorstensfejaren i distriktet minst en gång årligen i samband med sotning.

Brandchefen äger för särskilda fall beträffande byggnader, upplag eller andra anläggningar, som icke äro av industriell beskaffenhet eller eljest särskilt eldfarliga, besluta, att brandsyn icke skall förrättas årligen. Bostadshus och därmed ur brandfaresynpunkt jämförliga byggnader skola dock under alla förhållanden besiktigas minst vart tredje år, om de äro belägna inom stadens centrala delar, och eljest minst vart femte år.

20 §.

Brandsynförrättare må i särskilda fall, då så finnes erforderligt, påkalla sakkunnigt biträde.

Ersättning till syneman och, i förekommande fall, till sakkunnig bestämmes av brandstyrelsen.

21 §.

Vid brandsyn och efterbesiktning fört protokoll ävensom den i 13 § 2 mom. brandstadgan omfördelad förteckningen skola förvaras på brandchefsexpeditionen.

Ann. Nämnda förteckning bör lämpligen utköras av kortregister, omfattande stadens samtliga fastigheter,

Om sotning.

Anm. I följande avsnitt är förutsatt, att skorstensfejaren är auktoriserad yrkesutövare men däremot icke anställd av staden.

22 §.

I sotningshänseende utgör staden.....distrikt.

Ann. Skall stad indelas i flera sotningsdistrikt, skola distriktens gränser angivas i denna paragraf.

Distriktens gränser fastställas av stadsfullmäktige på brandstyrelsens förslag.

23 §.

Skorstensfejare må ej åtaga sig sotningen inom annat distrikt än sitt eget utan att dessförinnan hava samrått med brandstyrelsen.

24 §.

Eldstäder, som icke användas uteslutande för gas eller elektricitet, ävensom rökgångar och imrör skola rensas från sot, fettämnen och dylikt så ofta och fullständigt som är nödvändigt till förekommande av soteld och annan fara.

25 §.

Tiden från en sotning till nästa må icke utsträckas längre än här nedan sägs.

1. En månad

a) för köksspis - utom Agaspis och därmed jämförlig eldstad - tvättpanna eller annan eldstad jämte tillhörande rökgångar, såvida eldning äger rum i större omfattning än för enskilt hushålls behov, såsom i hotell, matservering, bageri, snickeri, rökfri och annan därmed jämförlig inrättning;

b) för värme- och varmvattenpanna jämte tillhörande rökgångar, såvida eldning sker med ved, torv eller dylikt bränsle.

Anm. En månads sotningsfrist för dylika eldstäder förekommer för närvarande i ett stort antal samhällen och har därför föreslagits här, ehuru denna frist i många fall på grund av rökgångarnas beskaffenhet måste anses alltför lån. Många eldstäder av dessa slag måste sotas både två och tre och till och med fyra gånger i månaden för att överhuvud taget kunna användas.

2. Två månader

för köksspis - utom Agaspis och därmed jämförlig eldstad - tvättpanna eller annan eldstad ävensom spis till s. k, köksvärmeledning jämte tillhörande rökgångar, såvida eldning äger rum endast för enskilt hushålls behov.

Anm. Ifråga om köksspisar råder för närvarande inom olika samhällen stor olikhet beträffande sotningsfrister. I de flesta brandordningar stadgas för närvarande frister varierande mellan 1 och 2 månader, i ett mindre antal 3 månader.

Som exempel på mer differentierade bestämmelser kan framhållas, att i Stockholm som regel föreskriver en månads sotningsfrist för koksspisar, men i kök, där förutom vedspisen finnes värmeledning och dessutom elektrisk spis eller gasspis, är sotningsfristen fastställd till tre månader.

För tvättpannor i vanliga bostadshus kan föreskrivas olika sotningsfrister för större och mindre byggnader, exempelvis 2 månader för tvättstugor, som användas av mer än 5 familjer, 6 månader, då tvättstugan användes av 3-5 familjer och i övriga fall ett år.

Inom stad, där fossilt bränsle i stor utsträckning kommer till användning, kan sotningsfristen för köksspis fastställas till 3 månader.

3. Tre månader

a) för värme- och varmvattenpanna i vanliga bostadshus jämte tillhörande rökgångar, såvida eldning sker uteslutande med koks, antracit, olja eller därmed jämförligt bränsle.

b) för imrör hörande till sådan inrättning, som avses under 1 a) härövan.

4. Sex månader

för Agaspis och därmed jämförlig eldstad jämte tillhörande rökgångar.

5. Ett år

a) för kamin och kakelugn. som användes uteslutande för rums uppvärmning, ävensom för badkamin jämte tillhörande rökgångar;

b) för värme- och varmvattenpanna med tillhörande rökgångar i större byggnader såsom kyrkor, sjukhus, skolor, teatrar och industrier, såvida eldning sker uteslutande med koks, antracit, olja eller därmed jämförligt bränsle;

c) för rökgångar inom fabrik eller annan industriell anläggning;

d) för andra imrör än vad som ovan under 3 b) sägs.

Anm. Förekommer i staden glest bebyggda landsbygdsområden kunna för dessa lindrigare sotningsbestämmelser fastställas; dock bör icke för något slag av eldstad längre sotningsfrist än ett år förekomma.

26 §.

1 mom. Har eldning ej skett efter senaste sotning, behöver ny sotning icke utföras.

Anm. Detta innebär icke befrielse från rensning av imrör, därest kokning skett på gas- eller elspisar och dyl.

2 mom. Brandchefen äger att efter skorstensfejarens hörande avgöra, till vilken av de i 25 § nämnda grupperna eldstad jämte rökgång är att hänföra, ävensom att besluta om annan sotningsfrist än den enligt 25 § gällande, såvida i särskilda fall omständigheterna därtill föranleda.

27 §.

Måste för sotningsarbete öppning göras å mur eller dylikt åligger det fastighetsägaren att ombestyrta arbetet härmed.

28 §.

Utan skriftligt medgivande av husägaren och tillstånd av brandchefen må eldstad och rökgång icke rengöras genom s. k. urbränning. Brandchefen skall efter besiktning meddela erforderliga föreskrifter rörande urbränningen.

29 §.

Det åligger skorstensfejaren att efter anmälan av byggnadsnämnden undersöka, huruvida rökgångar, eldstäder, imrör, ventilationsrör m.m. äro författningsenligt utförda.

30 §.

Skorstensfejaren är skyldig att över distriktets samtliga fastigheter föra en förteckning, i vilken skola antecknas de förrättningar, som verkställts, de bristfälligheter, som därvid iakttagits, samt de åtgärder, som med anledning därav vidtagits av skorstensfejaren. Kontrollboken skall vid anfordran uppvisas för brandchefen.

31 §.

Skorstensfejaren skall hålla den personal, som fordras för sotningsarbetets behöriga utförande. Personal, som visar sig olämplig, må av brandstyrelsen förbjudas att utföra sotningsarbete.

32 §.

Skorstensfejaren ansvarar för att allt sotningsarbete, som utföres av honom eller hans biträden, verkställles med varsamhet och omtanke, så att skada å bohag och dylikt ej därigenom uppstår. I fråga om tiden för sotning bör så, vitt möjligt hänsyn tagas till husägarens eller lägenhetsinnehavarens skäligen önskningsar.

33 §.

Vid soteld skall skorstensfejaren eller någon av hans anställda efter anmodan komma tillstädes för att biträda vid släckningen. Skorstensfejaren och hans biträden äro även skyldiga att på brandchefens kallelse inställa sig vid annan eldsläckning.

34 §.

Skorstensfejaren skall vara bosatt inom stadens område, såvida icke brandstyrelsen medgiver undantag.

Utan att av brandstyrelsen hava erhållit semester eller tjänstledighet må skorstensfejaren icke vara bortrest från staden under längre tid än 8 dygn. Bortovaro under kortare tid skall i förväg anmälas till brandchefen.

Skorstensfejaren skall på stadens bekostnad hålla telefon i sin bostad. Sådan anordning skall vidtagas, att telefonmeddelanden till skorstensfejaren kunna lämnas under hela dygnet.

35 §.

Är skorstensfejaren av sjukdom eller annan anledning hindrad att förrätta sin tjänst, skall han göra anmälan därom till brandstyrelsen, som äger godkänna lämplig ställföreträdare.

36 §.

För utfört sotnings-, besiktnings- eller liknande arbete erhåller skorstensfejaren betalning enligt antagen och fastställd taxa.

Om åtgärder till förekommande av brandfara.

37 §.

Ej må någon så handhava eld eller eldfarligt föremål att brand därav lätt kan uppstå.

Det är sålunda förbjudet bland annat

att använda bar eld eller röka tobak å vindar, i garderober, garage, uthus och liknande utrymmen;

att utan tillsyn lämna uppgjord eld eller brinnande ljus eller elektrisk värmeapparat under spänning;

att koka olja, beck, tjära och dylika eldfarliga ämnen utan att vidtaga erforderliga försiktighetsmått;

att förvara varm aska, slagg eller sot annorledes än i kärl, försett med tättslutande lock och helt och hållet förfärdigat av obrännbart material, såvida icke förvaringsplatsen är belägen utomhus på minst sex meters avstånd från byggnad;

att förvara med olja bemängda trasor, trassel och dylikt annorledes än i kärl på fötter, försett med självstängande lock samt helt och hållet förfärdigat av obrännbart material;

att invid rökgång å vind upplägga brännbara ämnen;

att hopa tomlådor, packningsmateriel och dylika brännbara föremål å vindar, gårdar och liknande utrymmen;

att belamra portgångar och trappor samt gångar å vindar och i källare, så att släckningsarbete försvåras; samt

att anbringa stack av otröskad gröda, halm eller hö på närmare avstånd än 12 meter från stall, ladugård, loge eller byggnad med eldstad.

Vidare åligger det envar att, såvitt i hans förmåga står, tillse att eldstad med därtill hörande rökgångar samt elektriska apparater och ledningar ävensom lokomobiler, ångpannor, förbränningsmotorer och dylikt, som av honom begagnas, äro utan fel, som kunna medföra eldfara, och att, om sådant fel upptäckes genast vidtaga åtgärder för dess avhjälpande.

Behållare med komprimerad gas skall förvaras på av brandchefen godkänd plats. Förvaringsplatsen skall utmärkas genom särskilt anslag.

38 §.

Den som anordnar teater-, biograf- eller cirkusföreställning, konsert, basar eller därmed jämförlig offentlig tillställning är pliktig att anordna den brandbevakning samt att i övrigt vidtaga de åtgärder till förhindrande av brandfara, som av brandchefen föreskrivas.

Vid tillställning, som här sagts, äger brandchefen eller den han härtill förordnar att närvara.

39 §.

Den som vill hava upplag eller förråd, utöver normalt husbehov, av lätt brännbara eller eldfarliga ämnen, skall inhämta brandchefens tillstånd därtill.

Udger upplaget avsevärd förändring, skall anmälan därom göras hos brandchefen.

40 §.

Det åligger husägare respektive lägenhetsinnehavare att till brandchefen göra skriftlig anmälan, då industriell inrättning av eldfarlig art anordnas, udger avsevärd förändring eller borttages.

41 §.

1 mom. Vill någon under tiden från och medtill och med.....företaga hyggesbränning, kolning eller tjärbränning eller ock svedja eller bränna gräs, ris eller ljung i skog eller så nära skog, att eld lätt kan spridas dit, åligger det honom att, senast en vecka innan eld uppgöras, därom göra anmälan hos brandchefen. Därvid skall angivas platsen, där elden skall uppgöras, arbetets omfattning och de anordningar, som vidtagits till förhindrande av elds spridning. Finner brandchefen dessa anordningar ej vara tillräckliga till förhindrande av elds spridning, äger han förelägga anmälnaren att vidtaga de ytterligare åtgärder, som äro erforderliga. Då stark torka är rådande, äger brandchefen tillfälligt förbjuda dylikt arbete.

2 mom. Företager någon skogsavverkning inom område på kortare avstånd än trettio meter från järnvägsspår, hör han, då, avverkningen påbörjas, härom underrätta brandchefen samt därvid angiva platsen för avverkningen.

Om förfarandet vid eldsvåda m.m.

42 §.

Brandchefen skall underrättas om när gata eller annan allmän plats avstänger och åter öppnas.

43 §.

Brandchefen är vid eldsvåda berättigad att tillkalla de tjänstemän vid stadens verk och inrättningar, med vilka han för eldsläckningsarbetet anser sig behöva rådgöra.

44 §.

Därest visst område på grund av eldsvåda blivit avspärrat, äga endast sådana personer vistas inom området, vilka ha att där förrätta tjänsteärende eller erhållit särskilt tillstånd av den som för befälet vid släckningen.

45 §.

Är egendom utsatt för fara att antändas genom hetta eller flygeld, åligger det envar, som vistas där,
att hålla brandredskap till hands på ställen, som äro utsatta för eldfara;
att tillse att luckor, fönster, dörrar och dylikt äro stängda ;
att, då eld utbryter inom egendomen, därom ofördröjligen göra anmälan till brandpersonalen;
att i övrigt vidtaga åtgärder, som kunna tjäna till förekommande av antändning och till underlättande av eldens släckning.

46 §.

Då egendom blivit vid eldsvåda så skadad, att fara kan uppkomma av lämningarna, skola dessa genom befälhavarens försorg ofarliggöras, dock, om möjligt, först sedan erforderlig polisundersökning för utredning av brandorsaken skett.

Om förfarandet vid skogseld m. m.

47 §.

Brandchefen utövar högsta befälet vid skogseld men äger åt annan uppdraga att enligt hans anvisningar utöva högsta befälet eller att utöva befäl inom viss del av stadens område.

Anm. Särskilt vid större skogseldar torde i regel erfordras underbefälhavare för olika ändamål, exempelvis för att utöva närmaste ledningen över släckningsarbetet inom viss del av brandområdet.

Vid större skogseldar, särskilt i trakter med dåliga kommunikationer, torde lätt kunna inträffa, att brandchefen för fullgörande av sin organisationsuppgift i stor utsträckning nödgas uppehålla sig å annan plats än å brandstället. I dylika fall skall brandchefen uppdraga åt annan att under hans frånvaro utöva högsta befälet vid brandplatsen. Att brandchefen äger befogenhet därtill, följer redan av hans allmänna befälsrätt, men det torde vara lämpligt, att föreskrift härom intages i brandordningen.

48 §.

Den som utövar högsta befälet vid brandstället eller inom viss del av brandområdet skall, i den mån så befinnes erforderligt, indela släckningsmanskapet i arbetslag. Överflödigt manskap skall hemförlovas.

49 §.

Vid långvarigt släckningsarbete skall brandchefen i god tid uppbåda manskap för avlösning samt, där så erfordras, vidtaga åtgärder för proviantering av släckningsmanskapet.

Brandchefen skall också tillse, att förbands- och medicinförråd finnas på de olika brandplatserna.

50 §.

Vid mera omfattande skogseld bör brandchefen hålla vederbörande polismyndighet underrättad om läget.

51 §.

Tager skogseld sådan omfattning att militär handräckning för släckningen anses erforderlig, skall brandchefen hos länsstyrelsen begära dylik handräckning. Är skyndsamhet av nöden och kan länsstyrelsens medverkan för handräckningens erhållande icke utan fara eller större olägenhet avvaktas, kan hänvändelse härom göras till polischefen.

Anm. Bestämmelser om militär handräckning vid brand återfinnas i förordningen den 31 december 1915 (nr 585) angående användande av militär personal till upprätthållande av allmän ordning samt för eldsläckning och andra dylika ändamål, vilken förordning ändrats genom kungörelserna, den 16 december 1932 (nr 450) och den 30 december samma år (nr 600).

52 §.

Sedan skogseld blivit dämpad, skall till förekommande av förnyat utbrott av densamma eftersläckning ske och bevakning anordnas på sätt och i den utsträckning, brandchefen anser nödigt.

Sedan skogselden blivit släckt skall brandchefen eller den han i sitt ställe därtill sätter avsyna brandplatsen. Befinnes det härvid, att bevakning ej längre erfordras, skall det kvarlämnade släckningsmanskapat hemförlovas.

Om ansvar och ersättning.

53 §.

Gör brandchefen, vice brandchefen eller avlönad medlem av brandstyrkan sig skyldig till förseelse i tjänsten, må brandstyrelsen tilldela honom varning eller, i svårare fall, avskeda honom.

54 §.

Den som överträder i denna brandordning meddelad föreskrift böta från och med fem till och med trehundra kronor, där icke å förseelsen följer straff enligt allmän lag eller författning.

Slut

Denna normalbrandordning förutsätter att bygdebrandförsvaret och skogsbrandförsvaret är samordnade. För kommuner där skogsbrandförsvaret ordnats för sig kan den av riksbrandinspektören utarbetade normalbrandordningen för landskommuner II (SOU 1945:20) tjäna som vägledning.

Brandordning

för

.....**kommun**

Om förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter.

1 §.

Förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter handhas av en för detta ändamål tillsatt styrelse (*brandstyrelse*). Brandstyrelsen består av fem ledamöter och tre suppleanter, utsedda av stadsfullmäktige för fyra kalenderår. Första gången brandstyrelse väljes, utses två ledamöter och en suppleant för endast två år. Avgår ledamot eller suppleant under uppdragstiden, utses i hans ställe annan för den återstående delen av samma tid. Av ledamöterna bör åtminstone en vara bvggnadssakkunnig.

Suppleanterna skola inkallas i den ordning, som mellan dem blivit vid valet bestämd.

Ledamöter och suppleanter i brandstyrelsen utses bland de inom kommunen bosatta myndiga personer, som äro svenska medborgare och fyllt tjugofem år. Ledamot eller suppleant kan ej den vara, som

- a) är omyndig;
- b) är i konkurstillstånd eller
- c) är brandchef eller vice brandchef eller eljest anställd vid stadens brandväsen.

Ej må annan avsäga sig uppdrag att vara ledamot eller suppleant i brandstyrelsen än den som av ämbete eller tjänst är hindrad att fullgöra uppdraget, den som fyllt sextio år, den som eljest uppger hinder, som godkännes av stadsfullmäktige, den som de fyra senaste åren, det år då valet sker inberäknat, innehåft sådant uppdrag.

Anm. Jämlikt 3 § 1 mom. brandstadgan skall förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter handhas antingen av särskild brandstyrelse eller ock av annan kommunal förvaltningsmyndighet som kommunalfullmäktige därtill utse. I de flesta torde det vara lämpligt att särskild brandstyrelse utses. Skulle emellertid kommunalfullmäktige besluta att förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter skall handhas av annan kommunal förvaltningsmyndighet, exempelvis kommunalnämnden, kan förevarande paragraf erhålla t ex följande lydelse;

”Förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter handhas av kommunalnämnden i egenskap av brandstyrelse”

2 §.

1 mom. Kommunfullmäktige utse bland brandstyrelsens ledamöter en ordförande och en vice ordförande att tjänstgöra den tid, för vilken de blivit invalda i styrelsen.

Äro både ordföranden och vice ordföranden förhindrade att bevista sammanträde, utser styrelsen ordförande för tillfället.

2 mom. Brandstyrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller, vid förfall för honom, av vice ordföranden, så ofta omständigheterna det påkalla och jämväl när brandchefen eller minst två av styrelsens ledamöter så begära.

3 mom. Beslut må av brandstyrelsen fattas vid sammanträde med tre deltagare, såvida dessa äro ense. Vid bristande enighet må beslut ej fattas med mindre fyra ledamöter eller suppleanter närvara.

4 mom. Vid val sker omröstning med slutna sedlar, där så begäres, och skiljer lotten mellan dem, som erhållit lika röstetal. I övrigt verkställes omröstning öppet. Vid lika röstetal gäller den mening, som biträts av ordföranden vid sammanträdet.

5 mom. Vid brandstyrelsens sammanträden skola föras protokoll, vilka inom en vecka skola justeras av ordföranden vid sammanträdet och den eller de ledamöter, som därtill utses. Protokollen skola förvaras på brandchefsexpeditionen.

6 mom. Brandchefen är föredragande vid brandstyrelsens sammanträden. Han äger deltaga i överläggningarna men icke i besluten. Då han så begär, skall hans mening antecknas till protokollet.

7 mom. När till civilförsvaret hörande ärende skall handläggas av brandstyrelsen, skola civilförsvaretschefen samt ordföranden i civilförvarnsnämnden underrättas om sammanträdet. De äga att närvara därvid med rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten samt att få sin mening antecknad till protokollet.

Är ordföranden i civilförvarnsnämnden förhindrad att närvara vid sammanträdet, må annan ledamot av civilförvarnsnämnden utöva hans rätt.

Anm. Då särskild brandstyrelse icke finnes, medtagas av ovan upptagna bestämmelser endast 2, 6 och 7 mom., dock med erforderlig omformulering.

3 §.

Förutom de åligganden, som jämlikt gällande brandlag och brandstadga eller eljest åvila brandstyrelsen, tillkommer det styrelsen

1) att välja brandchef, vice brandchef eller ävensom att hos kommunfullmäktige förslå arvoden åt dem;

Anm 1 i skogrik kommun bör brandchefen eller vice brandchefen lämpligen vara skogssakkunnig . Se Anm 2 även skorstensfejare utses i förekommande fall (jfr 23 §) av brandstyrelsen

Anm 3 Brandchef och vice brandchef böra jämväl erhålla ersättning för skrivhjälp, skrivmaterialier, postporton, telefon och dylikt ävensom för resor i tjänsten

2) att antaga, befordra och entlediga befäl och manskap vid brandstyrkan;

3) att bland de till reservbrandstyrka uttagna utse en eller flera uppbådare även som lämpligt antal skogsbrandförmän och beredskapsmän;

4) att utfärda instruktion rörande brandstyrkans tjänstgöring;

5) att meddela föreskrifter angående uniform och tjänstgöring;

6) att inom ramen av beviljade anslag besluta om anskaffande av brandredskap och övrig materiel samt om anordnande av vattentillgångar för eldsläckningsändamål;

7) att hos kommunalfullmäktige göra framställning om belöning åt dem som därav gjort sig förtjänt;

8) att före februari månads utgång varje år till kommunalfullmäktige avgiva berättelse över föregående års förvaltning; samt

Anm. Förestående bestämmelse innebär givetvis icke någon ändring betr. brandstyrelsens skyldighet enligt 64 § 2 st. lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse på landet att senast den 15 januari varje år avgiva redovisning för de medel, som styrelsen kan hava omhänderhaft under föregående kalenderår.

9) att i övrigt verka för brandförsvarets utveckling och för främjande av allt, som är ägnat att trygga kommunen den mot brandfara.

Om brandstyrka och brandbefäl.

4 §.

Med uttrycket brandbefäl avses i denna brandordning brandchef och vice brandchef samt brandmästare, brandförmän och med dessa jämförliga befattningshavare.

5 §.

Anm. De föreskrifter om brandstyrkans organisation, som jämlikt 27 § brandstadgan skola finnas i brandordningen, kunna lämpligen intagas här. Som allmänna normer böra gälla:

Jämlikt 3 § brandlagen skall brandstyrkan utgöras av borgarbrandkår eller frivillig brandkår samt reservbrandstyrka. Kommunen äger således att göra avtal om brandsläckning med, exempelvis, en annan kommun, styrelsen för en frivillig brandkårsförening eller ledningen för ett industriföretag, som organiserat en frivillig brandkår. Det ankommer dock på länsstyrelsen att avgöra, huruvida den frivilliga brandkåren är av sådan effektivitet, att den kan anses fylla de krav, som 1 § brandlagen ställer.

A l t e r n a t i v 1 (avser kommun med en tätort).

1 mom. Kommunens brandstyrka skall utgöras av en brandchef, en vice brandchef, borgarbrandkåren samt reservbrandstyrkan, i vilken ingår den särskilt uttagna skogseldsläckningspersonalen.

2 mom. Borgarbrandkåren skall bestå av minst 16 man, varav minst 4 förmän. Brandchefen och vice brandchefen samt borgarbrandmännen böra vara bosatta så nära som möjligt intill den plats, där brandredskapen förvaras.

Alternativ 2 (avser kommun av större utsträckning där flera bebyggelsescentra på betydande avstånd från varandra finnes, exempelvis ett större samhälle "Österby" och två mindre tätorter "Söderby" och "Västerby");

1 mom. Kommunens brandstyrka skall utgöras av en brandchef, en vice brandchef, borgarbrandkåren samt reservbrandstyrkan, i vilken ingår den särskilt uttagna skogseldsläckningspersonalen

2 mom. Inom Österby samhälle skall borgarbrandkåren bestå av minst 12 man under befäl av brandchefen och förste vice brandchefen.

Inom vardera av samhällena Söderby och Västerby skall borgarbrandkåren bestå av minst 10 man under befäl av en andre vice brandchef och en brandmästare.

3 mom. Reservbrandstyrkan skall bestå av för bygdebrandförsvaret sammanlagt minst 45 man, fördelade med minst 15 man i ett vart av samhällena, samt dessutom för skogsbrandförsvaret.....uppbådare.....skogsbrandförmän och ...beredskapsmän, samtliga uttagna bland de enligt 10 § brandlagen tjänstepliktiga.

4 mom. Befäl och manskap böra vara bosatta så nära som möjligt intill den plats, där brandredskapen förvaras.

Anm. I större kommuner kan det vara nödvändigt att uppdelas kommunen i skogsbrandkretsar. För detta fall kan till 5 § tillämpning fogas ett 5 mom. av innehåll, att kommunen med avseende å skogsbrandförsvaret indelas i skogsbrandkretsar. Kretsarnas antal och gränser skola givetvis också angivas.

6 §.

Brandchefen och vice brandchefen väljes för en tid av fyra år.

Medlemmar av reservbrandstyrkan uttagas för en tid av fyra år.

Anm; brandchef och vice brandchef kunna också anställas på obestämd tid med uppsägningsrätt.

Personal i borgarbrandkåren anställs medelst kontrakt med tre månaders ömsesidig uppsägning.

Medlemmarna i reservbrandstyrkan uttags för fyra år i sänder.

Skogsbrandförmän, uppbådare och beredskapsmän utses för en tid av fyra år.

7 §.

Förutom vad i brandlagen, brandstadgan eller eljest föreskriver åligger det brandchefen

1) att vårda sig därom, att kommunens brandförsvaret, skogsbrandförsvaret däri inbegripet, är ändamålsenligt ordnat;

2) att tillse att brandstyrkan alltid är fulltalig och väl övad samt att envar inom densamma fullgör sin skyldighet;

3) att till brandstyrelsen, i vilken han är föredragande, göra erforderliga framställningar beträffande anslag av allmänna medel samt förändringar och tillägg i brandordning eller reglemente eller instruktion, ävensom att avgiva förslag vid utseende av befäl och antagande av manskap vid brandstyrkan;

4) att uppgöra förslag till instruktion rörande brandstyrkans tjänstgöring;

Anm. Här inbegripes instruktion för uppbådare, förman och beredskapsmän tillhörande skogseldsläckningspersonalen.

5) att föra namnrulle över brandstyrkan samt särskild skogsbrandrulle över uppbådare, skogsbrandförmän, beredskapsmän och de övriga tjänstepliktiga, som kunna anses lämpliga för skogsbrandsläckning, ävensom att upprätta inventarieförteckning och övriga erforderliga förteckningar och journaler i enlighet med av brandstyrelsen meddelade föreskrifter;

6) att vidtala lämpliga personer att i händelse av skogsbrand verkställa transporter, tjänstgöra som gångbud, cykelordonnans, sjukvårdare och dylikt;

7) att tillse att kommunens alarmeringsanordningar fungera väl ävensom att brand- och livräddningsredskap ävensom redskap för skogseldsläckning och övrig materiel städse äro i gott och fullständigt skick samt förvaras å därför bestämda ställen;

8) att tillse, att erforderlig skogsbrandbevakning ordnas på tillfredsställande sätt samt att uppkomna brister på torn och brandbevakningsplatserna bliva i god tid avhjälpda;
Anm: Närmare bestämmelser om skogsbrandbevakningens anordnande samt om bestridande av kostnaderna härför meddelas i Kung brev den 18 febr 1944.

9) att tillse att för eldsläckning avsedda vattentillgångar äro lätt tillgängliga samt att brandvakar vintertid hållas öppna och väl utmärkta.

10) att så ofta anledning därtill föreligger, själv eller genom den han därtill utser, besiktiga de brand- och livräddningsredskap, som skola av fastighetsägare anskaffas och underhållas, ävensom byggnader, industrier, upplagsplatser och dylikt;

11) att skaffa sig god kännedom om släckningsområdets skogar jämte där befintliga vattentillgångar och terrängförhållanden samt framkomstmöjligheter till och inom desamma;

12) att tillse att utdrag ur brandlagen och brandstadgan jämte en allmän uppmaning till försiktighet med eld i skog och mark ävensom anvisningar angående sättet för alarmering vid skogseld finnas anslagna på kommunens anslagstavlor och andra lämpliga, allmänt besökta platser;

Anm. Ovannämnda utdrag avser lämpligen 12 § brandlagen och 41 § brandstadgan och 41 § brandstadgan samt delar av 42 § brandstadgan.

13) att ombesörja att över dem som varit verksamma för släckning av skogsbrand upprättas förteckning, på vilken göras anteckningar om tjänstgöringstiden, medförda redskap, i anspråk tagna transportmedel och telefoner, uppkomna skador, begärda ersättningar och dylikt;

14) att i fall, som avses i 11 § andra stycket brandlagen, anmäla förhållandet till järnvägsförvaltningen samt, om förvaltningen ej vidtager erforderliga röjningsåtgärder, även till länsstyrelsen;

15) att snarast efter varje skogsbrand lämna länsstyrelsen meddelande om branden å formulär, som fastställes av riksbrandinspektören;

16) att avgiva de yttranden, som av vederbörande myndigheter infordras;

17) att då så erfordras närvara vid byggnadsnämndens sammanträden;

18) att vid polisundersökning efter brand lämna den hjälp, som är möjlig

19) att före januari månads utgång varje år till brandstyrelsen avgiva berättelse rörande brandstyrkans verksamhet och övriga förhållanden vid brandförsvaret under föregående år; samt

18) att i övrigt övervaka efterlevnaden av brandlagen, brandstadgan, denna brandordning och andra brandförsvaret berörande föreskrifter.

8 §.

1 mom. Uppbådare åligger att, efter tillsägelse av brandchefen och i den ordning denne bestämmer, kalla släckningsskyldiga till deltagande i skogseldsläckning samt att eljest utöva det befäl, som kan bli honom ålagt.

2 mom. Skogsbrandförman, åligger att vid skogseldsläckning tjänstgöra som befäl och eljest fullgöra de uppgifter, som blivit honom ålagda av brandchefen.

3 mom. Beredskapsman är skyldig att, då skogseld uppstår inom kommunen (alternativt; brandkretsen), utan särskild kallelse ofördröjligen begiva sig till brandställen och där påbörja släckningsarbetet.

Anm. Till uppbådare böra utses personer, som äga god kännedom om befolkningen och nödig auktoritet. De böra vara anträffbara per telefon. Även brandförman bör vara anträffbar per telefon.

9 §.

Personalen vid brandstyrkan, så ock envar tjänstepliktig, som beordrats att delta i eldsläckning, skall ovillkorligen åtlyda vad överordnad i tjänsten befäller.

10 §.

Tjänstetecken för personalen vid brandstyrkan anskaffas och underhållas på stadens bekostnad.

11 §.

Borgarbrandkåren övas minst 10 gånger om året och reservbrandstyrkan minst 2 gånger om året.

12 §.

Ett exemplar av kommunens brandordning skall tilldelas varje vid borgarbrandkåren anställd person samt uppbådare, skogsbrandförmän och beredskapsmän.

13 §.

Utan brandstyrelsens medgivande må icke brandchefen och dennes ställföreträdare samtidigt vara borta från kommunen.

Därest uppbådare, skogsbrandförman eller beredskapsman under tiden från och med..... till och med.....på grund av resa eller eljest blir förhindrad att fullgöra sitt uppdrag, åligger det honom att lämna brandchefen meddelande därom.

För övriga medlemmar av brandstyrkan äger brandchefen bevilja tjänstledighet.

14 §.

Brandchefen och vice brandchefen äga rätt till skälig ersättning för deltagande i de utbildningskurser, i vilka de efter brandstyrelsens bestämmande deltagar.

Om vissa för brandförsvaret erforderliga anordningar.

15 §.

Anm. Denna paragraf skall innehålla bestämmelser om kommunens gemensamma brand- och livräddningsredskapen.

Alternativ 1 (användes för kommun med en tätort)

Kommunens brand- och livräddningsredskap skall bestå av minst
1 brandbil med erforderliga stegar
1 motorspruta om minst 500 lit/min vid 9 kg tryck och av typ, som godkänts av statens brandinspektion
500 meter 63 mm slang jämte erforderlig materiel.

Alla redskap skola förvaras i lämplig och centralt belägen förvaringslokal.

För skogsbrandförsvarets behov skola på lämpliga platser uppläggas särskilda förråd av erforderliga släckningsredskap samt sjukvårdsmateriel.

Anm: Därest kommunen indelats i skogsbrandkretsar, bör minst ett dylikt förråd finnas upplagt inom varje krets

Alternativ 2 (används för sådan kommun, som avses i 5 § alternativ 2)

Kommunens brand- och livräddningsredskap skall minst bestå av;
1 brandbil med erforderliga stegar
1 transportabel motorspruta om minst 800 lit/min och av typ, som godkänts av statens brandinspektion
500 meter 63 mm slang jämte erforderlig materiel.

Alla redskap skola förvaras i lämplig och centralt belägen förvaringslokal.

För skogsbrandförsvarets behov skola på lämpliga platser uppläggas särskilda förråd av erforderliga släckningsredskap samt sjukvårdsmateriel

16 §.

Anm. Denna paragraf skall innehålla bestämmelser om de anordningar, som skola finnas för alarmering av brandstyrkan. Den enklaste alarmeringsmetod som kan tänkas – fränsett klämtning i kyrkklockor – är alarmering medelst brandlurar. Denna metod är dock väl primitiv och bör icke koma ifråga annat än i små orter. De anordningar, som kunna rekommenderas för landsbygdssamhällen, äro membransändare (tyfoner) och elektriska larmklockor, var för sig eller i kombination. För civilförsvaret avsedda sändare få användas, om särskilda signaler givas.

I mom. För alarmering av brandstyrkan skall telefon användas och dessutom skall finnas membransändare till det antal och på de platser, som av brandstyrelsen bestämmes.

Invid varje sändare skall finnas anslag om hur alarm skall givas samt vad den som givit alarm har att iakttaga.

Drives sändare med tryckluft skall reservbehållare finnas.

Anm. I det vid sändaren uppsatta anslaget bör, såvida icke apparat för automatisk utlösning finnes, den tillåtna signalen tydligt angivas

2 mom. Inom varje fastighet skall finnas tryckt anvisning om var och huru alarm skall givas i händelse av eldsvåda eller tillbud till sådan eller soteld samt om vad den som upptäckt brand har att iakttaga.

17 §

Kommunen skall, där så erfordras anordna branddammar eller brandbrunnar samt uppställningsplatser för motorsprutor

18 §.

När särskilda omständigheter därtill föranleda, exempelvis stark torka, storm eller dylikt, äger brandchefen på kommunens bekostnad anordna den ytterligare vakthållning, som kan anses nödig.

Anm. Om skogsbrandbevakning är stadgat i 7§ 8).

19 §.

Anm. Denna paragraf skall innehålla närmare bestämmelser med avseende å den skyldighet att anskaffa och underkulla vissa brand- och livräddningsredskap, som jämlikt 11 § brandlagen åligger ägare av byggnad, upplag eller annan anläggning. Brandredskapen böra vara av sådan beskaffenhet, att de lämpligen kunna ingå i den eldsläckningsutrustning, som erfordras för civilförsvaret. Brandredskapen skola vara av typ, som godkänts av statens brandinspektion. Följande formulering kan användas:

1 mom. Ägare av bebyggd fastighet är skyldig att anskaffa och underhålla minst följande brandredskap:

a) För fastighet, vars brandförsäkringsvärde icke överstiger 15 000 kronor, en pyttsspruta eller handspruta med fotplatta, två vattenhinkar och en stege av sådan längd, att den når från marken till takfoten eller högre belägna bostadsrum;

Anm: där så anses lämpligt kan i brandordningen intagas bestämmelse, varigenom fastighetsägare, som redan anskaffat kemisk eldsläckningsapparat, medgives anstånd under viss tid (förslagsvis dock högst fem år) med anskaffande av pyttsspruta eller handspruta.

b) Då brandförsäkringsvärdet överstiger 15 000 men ej 50 000 kronor, två pyttssprutor eller handsprutor med fotplatta, två vattenhinkar och en sådan stege, som under a) sägs. Den ena av sprutorna må utbytas mot kemisk eldsläckningsapparat av godkänd typ;

c) För fastighet, vars brandförsäkringsvärde överstiger 50 000 kronor eller som inrymmer samlingslokal, sjukhus, ålderdomshem eller dylikt, samt för fabriker eller eldfarliga inrättningar och upplag, de under angivna b) angivna redskapen och därutöver vad vid brandsyn ytterligare föreskrives.

2 mom. I bostadshus av trä samt i sådana av sten med trätrappor ävensom i byggnader, inrymmande samlingslokal, sjukhus, ålderdomshem eller dylikt skall i varje lägenhet,

som är belägen högre än andra våningen, finnas livräddningsanordning, som vid brandsyn kan godkännas.

Från bestämmelsen i föregående stycke kan brandchefen medgiva undantag beträffande lägenhet, som har tillgång till minst två trappuppgångar eller till någon för livräddning lämplig balkong.

3 mom. Brand- och livräddningsredskap skola förvaras på lämpligt och lättillgänglig samt tydligt utmärkt plats inom fastigheten.

Om brandsyn.

19 §.

1 mom. Allmän brandsyn förrättas under månad av en brandsynenämnd, tillsatt enligt 34 § 2 mom. brandstadgan.

Erfordras efterbesiktning, skall sådan förrättas under.....månad, såvida icke vid brandsynen annan tid bestämts. Kungörelse om brandsyn och efterbesiktning utfärdas på lämpligt sätt av brandchefen.

Anm 1. Brandsynen bör förrättas omedelbart före eldningssäsongernas slut och efterbesiktningen före eldningens början på hösten.

Anm 2. Större kommunen kunna, jämlikt 34 § brandstadgan, uppdelas i distrikt med en brandsynenämnd i varje. Finnas inom kommunen flera brandkårsavdelningar under egna chefer, böra brandsynedistriktet såvitt möjligt sammanfalla med dessa kårers naturliga verksamhetsområden och cheferna utses till ordförande för brandsynenämnderna.

Anm 3. Finnes skorstensfejare i kommunen, bör denne utses till ledamot av brandsynenämnden. Såvitt möjligt bör byggnadsteknisk erfarenhet vara representerad i densamma.

2 mom. Då brandförsäkringsinrättning begärt att genom ombud få närvara vid brandsyn å viss hor inrättningen försäkrad fastighet, bör genom brandchefens försorg inrättningen underrättas om tiden för brandsyn på fastigheten.

21 §.

Vid brandsyn och efterbesiktning fört protokoll ävensom den i 36 § 2 mom. brandstadgan omfördelad förteckningen skola förvaras på brandchefsexpeditionen.

Anm. Nämnda förteckning bör lämpligen utköras av kortregister, omfattande stadens samtliga fastigheter,

Om sotning.

Anm. Detta avsnitt är formulerat med tanke på en kommun där ett tätbebyggt område, exempelvis ett stationssamhälle (Österby) finnes. För det tätbebyggda samhället måste kortare sotningsfrister tillämpas än för det egentliga landsbygdsområdet. Inom ett dylikt samhälle bör sotning få verkställas endast av person, som godkänts av brandstyrelsen. För erhållande av sådant godkännande bör dock krävas kompetens motsvarande den som brandstadgan kräver för skorstensfejare i stad.

I brandordning för kommun, där något tätbebyggt område icke finnes kunna 22-32 §§ ävensom de olika underrubrikerna utelämnas.

I. Inledande bestämmelser

22 §.

Eldstäder, som icke användas uteslutande för gas eller elektricitet, ävensom rökgångar och imrör skola rensas från sot, fettämnen och dylikt så ofta och fullständigt som är nödvändigt till förekommande av soteld och annan fara.

II Bestämmelser för Österby stationssamhälle och de övriga delar av kommunen som enligt beslut av kommunalfullmäktige skola hänföras under denna avdelning

23 §

För de till denna avdelning hänförda områdena skall finnas en av brandstyrelsen godkänd skorstensfejare. Denne skall själv utföra sotningsarbetet eller överlåta detta åt biträden anställda hos honom. Annan än skorstensfejaren må ej verkställa föreskriven sotning, så framt icke brandstyrelsen efter brandchefens hörande för särskilda fall medgiver undantag.

24 §.

Tiden från en sotning till nästa må icke utsträckas längre än här nedan sägs.

1. Två månader

a) för köksspis - utom Agaspis och därmed jämförlig eldstad - tvättpanna eller annan eldstad jämte tillhörande rökgångar, såvida eldning äger rum i större omfattning än för enskilt hushålls behov, såsom i hotell, matservering, bageri, snickeri, rökfri och annan därmed jämförlig inrättning;

b) för värme- och varmvattenpanna jämte tillhörande rökgångar, såvida pannan konstruerats för eldning med kol, koks eller dylikt bränsle men eldas med ved, torv eller dylikt.

Anm. En två månaders sotningsfrist för vedeldad värmepanna är på grund av rökgångarnas beskaffenhet i många fall för lång. Många dylika eldstäder måste sotas varje månad och till och med oftare.

2. Tre månader

för värme- och varmvattenpanna jämte tillhörande rökgångar, såvida pannan konstruerats för eldning med ved, torv eller dylikt bränsle.

3. Fyra månader

för köksspis – utom Agaspis och därmed jämförlig eldstad – spis till sk köksvärmeledning, tvättpanna eller annan eldstad jämte tillhörande rökgångar, såvida eldning äger rum endast för enskilt hushålls behov.

4. Sex månader (två gånger om året)

a) för Agaspis och därmed jämförlig eldstad jämte tillhörande rökgångar.

b) för värme- eller vattenpanna, jämte tillhörande rökgångar, i vanliga bostadshus, såvida eldning sker uteslutande med koks, antracit eller olja.

5. Ett år

a) för övriga eldstäder jämte tillhörande rökgångar;

Imrör som uteslutande tjäna till bortledande av imma från köksspis eller annan eldstad, skall, därest kokning äger rum i större omfattning än för enskilt hushålls behov, rensas en gång var sjätte månad och i övrigt minst en gång om året.

25 §.

För sotningsarbetets utförande skall skorstensfejaren å förut tillkännagiven tid äga tillträde till byggnaden och lägenhet ävensom, när sådant för arbetets verkställande är erforderligt, till bredvidliggande fastighet. Nekas skorstensfejare utan godtagbart skäl tillträde, skall polischefen i orten lämna handräckning.

26 §.

Måste för sotningsarbete öppning göras å mur eller dylikt åligger det fastighetsägaren att ombestyrja arbetet härmed.

27 §.

Skorstensfejaren skall hålla den personal, som fordras för sotningsarbetets behöriga utförande. Personal, som visar sig olämplig, må av brandstyrelsen förbjudas att utföra sotningsarbete.

28 §.

Skorstensfejaren ansvarar för att allt sotningsarbete, som utföres av honom eller hans biträden, verkställas med varsamhet och omtanke, så att skada å bohag och dylikt ej därigenom uppstår. I fråga om tiden för sotning bör så, vitt möjligt hänsyn tagas till husägarens eller lägenhetsinnehavarens skäliga önskningsar

29 §.

Det åligger skorstensfejaren att efter anmälan av byggnadsnämnden undersöka, huruvida rökgångar, eldstäder, imrör, ventilationsrör m.m. äro författningsenligt utförda.

30 §.

Vid soteld skall skorstensfejaren eller någon av hans anställda efter anmodan komma tillstädes för att biträda vid släckningen. Skorstensfejaren och hans biträden äro även skyldiga att på brandchefens kallelse inställa sig vid annan eldsläckning

31 §.

Är skorstensfejaren av sjukdom eller annan anledning hindrad att förrätta sin tjänst, skall han göra anmälan därom till brandstyrelsen, som äger godkänna lämplig ställföreträdare

32 §.

Utan skriftligt medgivande av husägaren och tillstånd av brandchefen må eldstad och rökgång icke rengöras genom s. k. urbränning. Brandchefen skall efter besiktning meddela erforderliga föreskrifter rörande urbränningen.

29 §.

Vid soteld skall skorstensfejaren eller någon av hans anställda efter anmodan komma tillstädes för att biträda vid släckningen. Skorstensfejaren och hans biträden äro även skyldiga att på brandchefens kallelse inställa sig vid annan eldsläckning

30 §.

Skorstensfejaren är skyldig att över distriktets samtliga fastigheter föra en förteckning, i vilken skola antecknas de förrättningar, som verkställts, de bristfälligheter, som därvid iakttagits, samt de åtgärder, som med anledning därav vidtagits av skorstensfejaren. Kontrollboken skall vid anfordran uppvisas för brandchefen.

31 §.

För utfört sotnings-, besiktnings- eller liknande arbete erhåller skorstensfejaren betalning enligt av kommunalfullmäktige antagen och av länsstyrelsen fastställd taxa.

III Bestämmelser för övriga delar av kommunen

33 §.

Tiden från en sotning till nästa må icke utsträckas längre än här nedan sägs.

1. Två månader

a) för köksspis - utom Agaspis och därmed jämförlig eldstad - tvättpanna eller annan eldstad jämte tillhörande rökgångar, såvida eldning äger rum i större omfattning än för enskilt hushålls behov, såsom i hotell, kafé, matservering, bageri, snickeri, rökfri och annan därmed jämförlig inrättning;

b) för värme- och varmvattenpanna jämte tillhörande rökgångar, såvida pannan konstruerats för eldning med kol, koks eller dylikt bränsle men eldas med ved, torv eller dylikt.

2. Tre månader

för värme- och varmvattenpanna jämte tillhörande rökgångar, såvida pannan konstruerats för eldning med ved, torv eller dylikt bränsle.

3. Ett år

för övriga eldstäder jämte tillhörande rökgångar ävensom för imrör

IV Gemensamma bestämmelser

34 §.

1 mom. Har eldning ej skett efter senaste sotning, behöver ny sotning icke utföras.

Ann. Detta innebär icke befrielse från rensning av imrör, därest kokning skett på gas- eller elspisar och dyl.

2 mom. Brandstyrelsen äger att efter brandchefens och skorstensfejarens hörande avgöra, till vilken av de i 24 och 33 §§ nämnda grupperna eldstad jämte rökgång är att hänföra, ävensom att besluta om annan sotningsfrist än den enligt §§ gällande, såvida i särskilda fall omständigheterna därtill föranleda.

35 §.

Vid sotning skall sorgfälligt undersökas, huruvida å eldstad, mur, rör, tak, skorsten och dylikt finnes felaktighet, som kan medföra brandfara varjämte uppmärksamhet skall ägnas jämväl åt annat, som kan utgöra föremål för undersökning vid brandsyn. Upptäckes felaktighet eller iakttages annat missförhållande skall brandchefen ofördröjligen underrättas därom.

36 §.

Utan skriftligt medgivande av husägaren och brandchefen må eldstad och rökgång icke rengöras genom sk urbränning

Om åtgärder till förekommande av brandfara.

37 §.

Ej må någon så handhava eld eller eldfarligt föremål att brand därav lätt kan uppstå.

Det är sålunda förbjudet bland annat

att använda bar eld eller röka tobak å vindar, i garderober, garage, uthus och liknande utrymmen;

att utan tillsyn lämna uppgjord eld eller brinnande ljus eller elektrisk värmeapparat under spänning;

att koka olja, beck, tjära och dylika eldfarliga ämnen utan att vidtaga erforderliga försiktighetsmått;

att förvara varm aska, slagg eller sot annorledes än i kärl, försett med tättslutande lock och helt och hållet förfärdigat av obrännbart material, såvida icke förvaringsplatsen är belägen utomhus på minst sex meters avstånd från byggnad;

att förvara med olja bemängda trasor, trassel och dylikt annorledes än i kärl på fötter, försett med självstängande lock samt helt och hållet förfärdigat av obrännbart material;

att invid rökgång å vind upplägga brännbara ämnen;

att hopa tomlådor, packningsmateriel och dylika brännbara föremål å vindar, gårdar och liknande utrymmen;

att belamra trappor samt gångar å vindar och i källare, så att släckningsarbete försvåras; samt

att anbringa stack av otröskad gröda, halm eller hö på närmare avstånd än 12 meter från stall, ladugård, loge eller byggnad med eldstad.

Vidare åligger det envar att, såvitt i hans förmåga står, tillse att eldstad med därtill hörande rökgångar samt elektriska apparater och ledningar ävensom lokomobiler, ångpannor, förbränningsmotorer och dylika är så anordnade, att de icke kunna medföra eldfara.

Behållare med komprimerad gas skall förvaras på av brandchefen godkänd plats. Förvaringsplatsen skall utmärkas genom särskilt anslag.

38 §.

Den som i bostadshus eller eljest i eldstadsförsett rum vill ha upplag eller förråd, utöver normalt husbehov, av lätt brännbara eller eldfarliga ämnen skall inhämta brandchefens tillstånd därtill.

39 §.

Det åligger husägare respektive lägenhetsinnehavare att till brandchefen göra skriftlig anmälan, då industriell inrättning av eldfarlig art anordnas, undergår avsevärd förändring eller borttages.

40 §.

I mom. Vill någon under tiden från och medtill och med.....företaga hyggesbränning, kolning eller tjärbränning eller ock svedja eller bränna gräs, ris eller ljung i skog eller så nära skog, att eld lätt kan spridas dit, åligger det honom att, senast en vecka innan eld

uppgöras, därom göra anmälan hos brandchefen. Därvid skall angivas platsen, där elden skall uppgöras, arbetets omfattning och de anordningar, som vidtagits till förhindrande av elds spridning. Finner brandchefen dessa anordningar ej vara tillräckliga till förhindrande av elds spridning, äger han förelägga anmälarer att vidtaga de ytterligare åtgärder, som äro erforderliga. Då stark torka är rådande, äger brandchefen tillfälligt förbjuda dylikt arbete.

2 mom. Företager någon skogsavverkning inom område på kortare avstånd än trettio meter från järnvägsspår, hör han, då, avverkningen påbörjas, härom underrätta brandchefen samt därvid angiva platsen för avverkningen.

41§.

Anm. Jämlikt 33 § 2 mom. brandstadgan må i brandordningen intagas anvisningar om vad som till förebyggande av brands uppkomst och spridning bör iakttaga vid byggande och underhåll av hus med eldstad. Anvisningarna kunna erhålla denna lydelse;

Vid nybyggnad och ombyggnad av hus med eldstad böra följande anvisningar iakttagas:

Byggnad må icke täckas med halm eller annat lättantändligt ämne.

Skorsten skall muras av bränt tegel med väl fyllda fogar och från grunden stödja sig på brandsäker konstruktion. Skorstenen skall uppdragas genom yttertaket i eller så nära som möjligt intill taknocken och antingen till en meter över denna eller ock så högt, att kortaste avståndet från skorstenens rökutlopp till taket utgör minst två meter. I skärningen med yttertaket skall skorstenen kringklädas med plåt eller förses med annan lämplig tätning. Skorstenen skall väl fogstrykas, kalkputsas eller plåtbeklädas.

Skorstenar och eldstäder - såväl stadigvarande som tillfälliga - med därtill hörande rökgångar skola på betryggande sätt skiljas från trävirke och annat i byggnaden ingående brännbart material. Därvid iakttages, att sådant material icke anbringas närmare rökgångs insida än 23 cm, om rökgången är utförd av bränt tegel och 45 cm, om rökgången är av järn. Sistnämnda mått må dock minskas till 25 cm, om det invid järnröret befintliga brännbara materialet brandhärdigt skyddas.

Golv av trä framför eldstad skall på betryggande nätt skyddas mot antändning genom utfallande glöd.

Därest eldstad anbringas i byggnad, som helt eller delvis användes till stall för kreatur eller till förvaring av otröskad gröda, hö, halm eller liknande, skall eldstadsrummet brandhärdigt eller brandsäkert avskiljas från kreaturs- och foderrum.

Utrymme, som användes till stall för minst 10 kreatur, skall om möjligt brandhärdigt eller brandsäkert avskiljas från utrymme för förvaring av otröskad gröda, hö, halm eller liknande.

Till kreatursstall skola finnas direkt ut i det fria ledande dörrar till sådant antal, att utrymning av kreaturen vid brand kan ske snabbt. Dörrarna skola vara rymliga och utåtgående.

Om förfarandet vid eldsvåda m. m.

42 §.

Därest visst område på grund av eldsvåda blivit avspärrat, äga endast sådana personer vistas inom området, vilka ha att där förrätta tjänsteärende eller erhållit särskilt tillstånd av den som för befälet vid släckningen.

43 §.

Är egendom utsatt för fara att antändas genom hetta eller flygeld, åligger det envar, som vistas där,
att hålla brandredskap till hands på ställen, som äro utsatta för eldfara;
att tillse att luckor, fönster, dörrar och dylikt äro stängda ;
att, då eld utbryter inom egendomen, därom ofördröjligen göra anmälan till brandpersonalen;
att i övrigt vidtaga åtgärder, som kunna tjäna till förekommande av antändning och till underlättande av eldens släckning.

44 §.

Då egendom blivit vid eldsvåda så skadad, att fara kan uppkomma av lämningarna, skola dessa genom befälhavarens försorg ofarliggöras, dock, om möjligt, först sedan erforderlig polisundersökning för utredning av brandorsaken skett.

Om förfarandet vid skogseld m. m.

45 §.

Brandchefen utövar högsta befälet vid skogseld men äger åt annan uppdraga att enligt hans anvisningar utöva högsta befälet eller att utöva befäl inom viss del av kommunen.

Anm. Särskilt vid större skogseldar torde i regel erfordras underbefälhavare för olika ändamål, exempelvis för att utöva närmaste ledningen över släckningsarbetet inom viss del av brandområdet.

Vid större skogseldar, särskilt i trakter med dåliga kommunikationer, torde lätt kunna inträffa, att brandchefen för fullgörande av sin organisationsuppgift i stor utsträckning nödgas uppehålla sig å annan plats än å brandstället. I dylika fall skall brandchefen uppdraga åt annan att under hans frånvaro utöva högsta befälet vid brandplatsen. Att brandchefen äger befogenhet därtill, följer redan av hans allmänna befälsrätt, men det torde vara lämpligt, att föreskrift härom intages i brandordningen.

46 §.

Den som utövar högsta befälet vid brandstället eller inom viss del av brandområdet skall, i den mån så befinnes erforderligt, indela släckningsmanskapet i arbetslag. Överflödigt manskap skall hemförlovas.

47 §.

Vid långvarigt släckningsarbete skall brandchefen i god tid uppbåda manskap för avlösning samt, där så erfordras, vidtaga åtgärder för proviantering av släckningsmanskapet.

Brandchefen skall också tillse, att förbands- och medicinförråd finnas på de olika brandplatserna.

48 §.

Vid mera omfattande skogseld bör brandchefen hålla vederbörande polismyndighet underrättad om läget.

49 §.

Tager skogseld sådan omfattning att militär handräckning för släckningen anses erforderlig, skall brandchefen hos länsstyrelsen begära dylik handräckning. Är skyndsamhet av nöden och kan länsstyrelsens medverkan för handräckningens erhållande icke utan fara eller större olägenhet avvaktas, kan hänvändelse härom göras till polischefen.

Anm. Bestämmelser om militär handräckning vid brand återfinnas i förordningen den 31 december 1915 (nr 585) angående användande av militär personal till upprätthållande av allmän ordning samt för eldsläckning och andra dylika ändamål, vilken förordning ändrats genom kungörelserna, den 16 december 1932 (nr 450) och den 30 december samma år (nr 600).

50 §.

Sedan skogseld blivit dämpad, skall till förekommande av förnyat utbrott av densamma eftersläckning ske och bevakning anordnas på sätt och i den utsträckning, brandchefen anser nödigt.

Sedan skogselden blivit släckt skall brandchefen eller den han i sitt ställe därtill sätter avsyna brandplatsen. Befinnes det härvid, att bevakning ej längre erfordras, skall det kvarlämnade släckningsmanskapet hemförlovas.

Om ansvar och ersättning.

51 §.

Gör brandchefen, vice brandchefen eller avlönad medlem av brandstyrkan sig skyldig till förseelse i tjänsten, må brandstyrelsen tilldela honom varning eller, i svårare fall, avskeda honom.

52 §.

Den som överträder i denna brandordning meddelad föreskrift böta från och med fem till och med trehundra kronor, där icke å förseelsen följer straff enligt allmän lag eller författning.

Inläst från "Brandlagen och brandstadgan mm" Bengt Petri av Värmlands Brandhistoriska Klubb